

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

АРХІТЕКТУРНО-ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ

місто ГРЕБІНКА

ГРЕБІНКІВСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПЛАН ЗОНУВАННЯ ТЕРТОРІЇ ТОМ 3

ЗАМОВНИК

ГРЕБІНКІВСЬКА МІСЬКА РАДА

ВИКОНАВЕЦЬ

ТОВ «АРХІТЕКТУРНО-ПРОСТОРОВЕ
ПЛАНУВАННЯ»

КИЇВ-2020

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

АРХІТЕКТУРНО-ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Адреса: 02094, м. Київ, вул. Попудренка, 52, оф. 706а: UA073348510000000026009114690 в АТ «ПУМБ»
Код ЄДРПОУ: 41888835; Не платник ПДВ тел.: (099) 300-71-89; e-mail: app.office@ukr.net; www.a-pp.in.ua

Арх. № ГП-438-032

Прим. _____

місто ГРЕБІНКА

ГРЕБІНКІВСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ТОМ 3

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Договір №438 від 26.05.2020 року

Директор

Н.О. Садова

Головний архітектор проекту

О.В. Грановський

КИЇВ-2020

Містобудівна документація «Генеральний план та план зонування території міста Гребінка Гребінківського району Полтавської області» розроблена авторським колективом ТОВ «АРХІТЕКТУРНО-ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ» у складі:

Головний архітектор проекту	О. Грановський	_____
-----------------------------	----------------	-------

Архітектурно-планувальна частина

Провідний архітектор	О. Чубенко	_____
----------------------	------------	-------

Провідний архітектор	Ю. Євтушок	_____
----------------------	------------	-------

Техніко-економічна частина

Економіст	К. Грановська	_____
-----------	---------------	-------

Природні умови та охорона навколишнього середовища

Провідний фахівець	З. Вініченко	_____
--------------------	--------------	-------

Інженерно-транспортна інфраструктура

Інженер-геодезист	В. Литвиненко	_____
-------------------	---------------	-------

СКЛАД ПРОЕКТУ

Найменування	Масштаб, вид матеріалу	Архівні номери
ТОМ 1. ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН		
I.ТЕКСТОВА ЧАСТИНА		
Пояснювальна записка	Книга	ГП-438-007
II. ГРАФІЧНА ЧАСТИНА		
Схема розташування населеного пункту у системі розселення	б/м	ГП-438-001
План існуючого використання території зі схемою існуючих планувальних обмежень	1:5 000	ГП-438-002
Генеральний план (основне креслення) зі схемою проектних планувальних обмежень	1:5 000	ГП-438-003
Схема вулично-дорожньої мережі міського та зовнішнього транспорту	1:5 000	ГП-438-004
Схема інженерного обладнання території	1:5 000	ГП-438-005
Схема інженерної підготовки та захисту території	1:5 000	ГП-438-006
III. МАТЕРІАЛИ НА ЕЛЕКТРОННИХ НОСІЯХ		
Текстові та графічні матеріали на електронному носії	CD-диск	ГП-438-008
ТОМ 2. ПЛАН ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ (ЗОНІНГ)		
I.ТЕКСТОВА ЧАСТИНА		
Пояснювальна записка	Книга	ГП-438-024
II. ГРАФІЧНА ЧАСТИНА		
Схема зонування території	1:5 000	ГП-438-023
III. МАТЕРІАЛИ НА ЕЛЕКТРОННИХ НОСІЯХ		
Текстові та графічні матеріали на електронному носії	CD-диск	ГП-438-025
ТОМ 3. ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ		
I.ТЕКСТОВА ЧАСТИНА		
Пояснювальна записка	Книга	ГП-438-032
ТОМ 4. ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ (ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ) НА ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД		
I.ТЕКСТОВА ЧАСТИНА		
Пояснювальна записка «Розділ інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) на особливий період до генерального плану міста Гребінка Гребінківського району Полтавської області»	Книга	Інв. № ГП-438-030
II. ГРАФІЧНА ЧАСТИНА		
Схема «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) на особливий період. Схема розміщення захисних споруд»	1:5 000	Інв. ГП-438-029
III. МАТЕРІАЛИ НА ЕЛЕКТРОННИХ НОСІЯХ		
Текстові та графічні матеріали на електронному носії	CD-диск	Інв. № ГП-438-031
ТОМ 5. ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ (ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ) НА МИРНИЙ ЧАС		

I.ТЕКСТОВА ЧАСТИНА		
Пояснювальна записка «Розділ інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) на мирний час до генерального плану міста Гребінка Гребінківського району Полтавської області»	Книга	ГП-438-027
II. ГРАФІЧНА ЧАСТИНА		
Схема «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) на мирний час. Схема розміщення захисних споруд»	1:5 000	ГП-438-026
III. МАТЕРІАЛИ НА ЕЛЕКТРОННИХ НОСІЯХ		
Текстові та графічні матеріали на електронному носії	CD-диск	ГП-438-028

ЗМІСТ

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	7
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнозовані зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.	13
2.1 Загальна характеристика стану атмосферного повітря	13
2.2 Загальна характеристика водних ресурсів	13
2.3 Земельні ресурси та ґрунти	14
2.4 Клімат	16
2.5 Загальна характеристика рослинного світу	16
2.7 Загальна характеристика тваринного світу	17
2.8 Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні	17
2.9 Структура утворення та накопичення відходів	17
2.10 Стан здоров'я населення	18
2.11 Прогнозні зміни поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено	19
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	21
3.1 Повітря	21
3.2. Водний басейн	21
3.3. Стан ґрунтів	22
3.4. Акустичний режим	23
3.5. Радіаційний фон	23
3.6. Електромагнітне забруднення	23
3.7 Інженерно-будівельна оцінка території	23
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо до територій з природоохоронним статусом	29
5. Зобов'язання в сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	33
6. Опис наслідків реалізації проектних рішень документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків	36
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	40
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	41
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	44
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	47
11. Резюме нетехнічного характеру інформації	47
12. Список використаної літератури	49

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Відповідно до закону України про регулювання містобудівної діяльності **генеральний план населеного пункту** є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови населеного пункту.

Генеральний план населеного пункту розробляється та затверджується в інтересах відповідної територіальної громади з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Відповідно до ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад, зміст генерального плану населеного пункту» проектні рішення генерального плану розробляються на період від 15 до 20 років (розрахунковий період), а строк дії генплану не обмежується.

Рішення генерального плану використовуються міською радою і виконавчим

органом при здійсненні їх відповідних повноважень, зокрема при:

- підготовці пропозицій щодо встановлення та зміни меж населеного пункту;
- розробленні місцевих містобудівних програм соціально-економічного розвитку населеного пункту;
- підготовки рішень щодо умов використання та забудови земельних ділянок фізичними та юридичними особами, а також щодо можливості зміни використання та забудови земельних ділянок;
- прийнятті рішень щодо розташування та проектування нового будівництва;
- нове будівництво, здійснення реконструкцій, реставрації, капітального ремонту об'єктів містобудування та упорядкування території;
- розроблення завдань на проектування соціальної, інженерної та транспортної інфраструктури;
- підготовлення вихідних даних для розроблення планів земельно-господарського устрою території населеного пункту, грошової оцінки земель населеного пункту та землевпорядної документації;
- прийнятті рішень щодо вибору, вилучення (викупу) надання у власність чи в користування земельних ділянок, надання дозволу на будівництво об'єктів містобудування незалежно від форми власності;
- узгодження питань забудови та іншого використання територій спільних інтересів із територіальними громадами суміжних адміністративно-територіальних одиниць;
- установленні на відповідних територіях режиму використання земель, передбачених для містобудівних потреб.

Проектні рішення генерального плану розробляються на безстроковий період. Вибір і обґрунтування цілей стратегічного розвитку міста є ключовим етапом у розробці генплану населеного пункту. В якості головної мети виступає стабільний розвиток села та поліпшення якості життя громадян. Важливим напрямком планування є розвиток об'єктів відпочинку, формування рекреаційних зон. Найважливішим стратегічним напрямком являється створення сприятливого середовища життєдіяльності населення на основі підвищення якості та рівня життя.

Основні цілі документа державного планування (проекту містобудівної документації на місцевому рівні)

Генеральний план визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Генеральним планом визначаються:

- перспективна чисельність населення, об'єми та структура нового житлового будівництва;
- території для розвитку сільбищного будівництва, розвитку промисловості та комунально-складських об'єктів;
- пріоритетні напрямки розвитку населеного пункту, його перспективна планувальна структура та функціональне зонування;
- визначаються території, що мають певні обмеження при їх використанні (природоохоронні, санітарно-гігієнічні, інженерно-будівельні та інші);
- аналізується загальний стан довкілля, фактори, що його формують, надаються містобудівні пропозиції щодо поліпшення санітарно-гігієнічного та екологічного стану;

- обґрунтовується доцільність зміни межі населеного пункту;
- надаються пропозиції щодо вдосконалення транспортної та інженерної інфраструктури, тощо.

Міська рада та її виконавчі органи, мають керуватися генеральним планом під час:

- підготовки обґрунтованих пропозицій щодо зміни меж населених пунктів;
- підготовки вихідних даних для розроблення планів земельно-господарського устрою території;
- вирішення питань щодо розташування та проектування нового будівництва, здійснення реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єктів містобудування та упорядкування території;
- вирішення питань вибору, вилучення, надання у власність чи користування земельних ділянок, надання дозволу на будівництво об'єктів містобудування;
- організації розроблення та затвердження плану зонування, детальних планів території, планів червоних ліній, іншої містобудівної документації та проектів;
- організації проведення грошової оцінки земель;
- розроблення і затвердження місцевих містобудівних програм та програм соціально-економічного розвитку населених пунктів;
- узгодження питань забудови та іншого використання територій, в яких зацікавлені територіальні громади суміжних адміністративно-територіальних одиниць;
- встановлення на відповідних територіях режиму використання земель, передбачених для містобудівних потреб.

План зонування території (далі – Зонінг) – містобудівний документ, що визначає умови та обмеження використання території міста для містобудівних потреб у межах визначених зон.

План зонування (зонінг) території створюється з метою:

- регулювання планування та забудови територій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів;
- раціонального використання території населеного пункту;
- створення сприятливих умов для залучення інвестицій у будівництво шляхом забезпечення можливості вибору найбільш ефективного виду використання земельної ділянки для містобудівних потреб;
- забезпечення вільного доступу громадян до інформації стосовно розвитку населеного пункту;
- забезпечення сумісності забудови окремих земельних ділянок з оточуючою забудовою та землекористуванням;
- сприяння реалізації завдань довгострокового розвитку населеного пункту, з урахуванням його містобудівних особливостей, об'єктів історико-культурної спадщини та екологічного стану;
- розвитку інженерної та транспортної інфраструктури населеного пункту;
- вдосконалення мережі соціально-культурного та торгівельно-побутового обслуговування.

Основною задачею зонінгу є визначення меж зон (підзон) однорідних видів та умов використання на території населеного пункту і встановлення, диференційовано по зонах (підзонах), містобудівних регламентів.

Зміст зонінгу повинен конкретизуватись з урахуванням місцевих особливостей та рішень органів місцевого самоврядування у сфері містобудування, будівництва, благоустрою території.

Нормативно-правовою базою плану зонування територій є сукупність

законодавчих та підзаконних актів, в тому числі державних норм, якими регламентується питання містобудування, земельних та майнових відносин, охорони здоров'я громадян, охорони природи, збереження культурної спадщини тощо, а також розподілу повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування при вирішенні зазначених питань.

Застосування зонінгу здійснюється у відповідності до статті 18 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" та статті 180 Земельного кодексу України для забезпечення дієвого механізму реалізації повноважень місцевих рад та їх виконавчих органів, органів виконавчої влади, визначених статтями 25, 31, 33, 73 та ін. Закону "Про місцеве самоврядування в Україні" та статтями 15, 20, 21 та ін. Закону України "Про місцеві державні адміністрації", з урахуванням вимог Земельного кодексу України, Водного кодексу України, Законів України "Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення", "Про охорону навколишнього природного середовища" тощо.

Зонінг є містобудівною документацією, вимоги якої, відповідно до статті 144 Конституції України, є обов'язковими для виконання на відповідній території органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами, посадовими особами, які здійснюють та контролюють містобудівну діяльність на території міста, а також для судових органів - як підстава для вирішення спірних питань щодо забудови та іншого використання земельних ділянок.

Зонінг затверджується рішенням на пленарному засіданні міської ради і набуває відповідного юридичного статусу згідно з Законом "Про місцеве самоврядування в Україні" (ст. 73).

Зонінг застосовується поряд із:

- нормами та стандартами, що встановлені відповідними уповноваженими органами виконавчої влади з метою забезпечення безпеки життєдіяльності та здоров'я людини, міцності споруд, збереження навколишнього природного середовища та історико-культурної спадщини, природно-техногенної безпеки, інших обов'язкових вимог;
- іншими відповідними місцевими нормативно-правовими актами.

При розробленні Зонінгу враховано нормативні та законодавчі вимоги:

- Конституція України надає територіальній громаді право самостійно вирішувати питання місцевого значення. Територіальна громада безпосередньо або через створені нею органи місцевого самоврядування керує майном і використанням ресурсів, що є матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування. Рішення органів місцевого самоврядування є обов'язковими для виконання на відповідній території.

- Закон "Про місцеве самоврядування в Україні"

У відповідності зі статтями Закону виконавчі органи сільських, селищних і міських рад установлюють на відповідній території режим використання і забудови земель, на яких передбачена перспективна містобудівна діяльність, Виконавчі органи місцевих рад надають забудовникам відповідно до закону містобудівні умови і обмеження забудови земельних ділянок.

- Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності"

Встановлює юридичне визначення плану зонування території як нормативно-правового документа, яким установлюється порядок планування і забудови, а також іншого використання територій, окремих земельних ділянок, а також перелік усіх

припустимих видів, умов і обмежень забудови й іншого використання територій і окремих земельних ділянок у межах зон, визначених планом забудови.

Зв'язок з іншими документами державного планування.

Під час розроблення містобудівної документації було враховано діючі законодавчі та нормативні документи у тому числі:

- Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року №820-р;
- «Комплексна програма поводження з твердими побутовими відходами у Полтавській області на 2017-2021 роки»;

- Екологічний паспорт Полтавської області за 2019 рік, Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища Полтавської області у 2019 році.

Проектні рішення прийняті відповідно до чинного законодавства України в галузі містобудування та державних будівельних норм:

- Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 25.04.2019р. № 2712-VIII;

- Земельного Кодексу України від 25.10.2001 р. № 2768 – III;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДБН 1.1- 15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
- ДБН Б.1.1-22:2017 «Склад та зміст плану зонування території»;
- Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Порядок ведення реєстру містобудівних умов та обмежень» від 31.05.2017р. № 135

- «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів», затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 р. №173;

- ДБН Б.1.1-5:2007 «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації; та інших нормативних документів».

- Наказ МОЗ України від 17.03.2011р №145 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць»;

- ДСП 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;

- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення»;

- ДСТУ–Н Б В.2.5-61:2012 «Настанова з улаштування систем поверхневого водовідведення»;

- ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування».

На виконання Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030р., та вимог Закону України «Про відходи», передбачено містобудівні заходи з організації збору побутових відходів по території проектування.

На виконання Обласної програми «Питна вода України» передбачено:

- забезпечення населення послугами водопостачання та водовідведення належних рівня та якості відповідно до національних стандартів;

- відновлення аварійних об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства поряд з територією проектування;

- будівництво каналізаційних мереж та локальних очисних споруд.

Оцінка відповідності проекту зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановленим на міжнародному рівні та шляхи їх врахування

Проект містобудівної документації при її затвердженні та впровадженні запропонованих ним проектних рішень не матиме транскордонного впливу (беручи до уваги географічне розташування населеного пункту).

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями в сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем. Основними напрямками співробітництва з міжнародними організаціями, членом яких є Україна, є: охорона біологічного різноманіття; охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона атмосферного повітря; поводження з відходами; оцінка впливу на довкілля.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань за такими напрямками співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонового шару і т. ін., слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту ДДП, що є містобудівною документацією місцевого рівня (в межах населених пунктів забороняється розташування об'єктів IV-V класів шкідливості, які в основному наносять шкоду вищезазначеним аспектам). Дотримання вищеперелічених зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем комунальної, транспортної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних лояльних до навколишнього середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ПРОГНОЗОВАНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Для підготовки зазначеного Розділу використовувались:

- Екологічний паспорт Полтавської області за 2019 рік,
- Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища Полтавської області у 2019 році.

2.1 Загальна характеристика стану атмосферного повітря

У 2019р. від стаціонарних джерел забруднення у повітря потрапило 50,959тис.т. забруднюючих речовин (без урахування викидів діоксиду вуглецю), що на 1,197тис.т, або на 2,3% менше, ніж у 2018 році. Із загальної кількості забруднюючих речовин, що надійшли в атмосферу, викиди метану та оксиду азоту, які належать до парникових газів, становили відповідно 6,113тис.т (12,0% обласних викидів) та 0,068тис.т (0,13% обласних викидів). Крім цих речовин, у звітному році в атмосферу було викинуто 1970,48тис.т (менше ніж у попередньому майже на 60%) діоксиду вуглецю, який також впливає на зміну клімату.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у Гребінківському районі, тис.т

Таблиця 2.1.1

Назва району	2000	2005	2007	2010	2012	2015	2017	2018	2019
Гребінківський	0,135	0,149	0,163	0,137	0,203	0,151	0,165	0,179	0,193

Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря у 2019р. (тонн)

Таблиця 2.1.2

Район	Обсяги викидів , тон		Збільшення \ зменшення викидів у 2019р. проти 2018р.,тонн	Збільшення \ зменшення викидів у 2019р. проти 2018р.,тонн	Викинуто в середньому одним підприємством, тонн
	у 2019 р.	у 2018 р.			
Гребінківський	193,1	179,11	13,990	107,8	17,558

Для зменшення забруднення атмосферного повітря пересувними джерелами необхідно проведення комплексу заходів, що включає регулювання двигунів, більш масовий перехід на газоподібне паливо, виключення реалізації та використання етилованого бензину, обов'язковість використання нейтралізаторів токсичних вихлопів.

Зменшити негативний вплив від автотранспорту на атмосферне повітря населених пунктів можна, якщо використовувати об'їзні автодороги та впроваджувати «зелені хвили» на вулицях міста, на яких для регулювання руху автотранспорту і пішоходів можна застосовувати світлофори.

Промислові майданчики підприємств – забруднювачів атмосферного повітря необхідно виносити за межі населених пунктів, а стаціонарні джерела викидів оснащувати сучасним пилогазоочисним обладнанням.

2.2 Загальна характеристика водних ресурсів

До земель водного фонду в області належать землі, зайняті річками, озерами, водосховищами, ставками, болотами, прибережними захисними смугами уздовж річок

та навколо водойм, землі під гідротехнічними спорудами та каналами.

За даними Регіонального офісу водних ресурсів у Полтавській області річкова мережа Полтавщини включає: одну велику річку – Дніпро, яка протікає в межах області на ділянці довжиною 145км, 8 середніх річок загальною протяжністю 1360км (Сула – 213км, Удай – 129км, Оржиця – 89км, Псел – 350км, Хорол – 241км, Ворскла – 226км, Мерла – 28км, Оріль – 80км) та 1771 малих річок, водотоків і струмків загальною протяжністю 11501км. Малих річок завдовжки понад 10км в області нараховується 137, їх загальна довжина 3596 кілометрів.

Запаси підземних вод в межах області складають:

- прогнозні експлуатаційні – 4046,5тис.м³/добу;
- розвідані та затверджені – 806,88тис.м³/добу.

Водозабезпеченість на одного жителя в середній по водності рік за рахунок місцевого стоку становить 1,33тис.м³/рік.

Природні ресурси підземних вод є одним із основних джерел господарсько-питного водопостачання населених пунктів області. Підземні води залягають у виді декількох водоносних горизонтів, які відрізняються по своїх запасах та хімічними показниками.

Основними водоносними горизонтами, придатними до використання, на території області є: четвертинний (алювіальний) Полтавський, Харківський, Бучакський, Сінеман-нижньокрейдовий і Юрський. Найбільше розповсюджений Бучакський водоносний горизонт, який залягає на відносно невеликих глибинах і повсюди на території області.

В цілому, питна вода в області відповідає вимогам чинного стандарту. Але у ряді районів області, водопостачання яких здійснюється з Бучацького водоносного горизонту (м.Миргород, Карлівці, Великий Багачі) існує проблема щодо відхилень від вимог Державних санітарних норм та правил за вмістом фтору та іншими фізико-хімічними показниками.

2.3 Земельні ресурси та ґрунти

За останніми даними Головного управління Держгеокадастру у Полтавській області (2015 рік) із загальної площі Полтавської області 2875,068тис.га, сільськогосподарські землі складалі 2223,198тис.га – 77,3%, сільськогосподарські угіддя 2165,381тис.га, або 75,31%, з них орні землі становили 1774,686тис.га, або 61,7% від усієї території (82% сільськогосподарських угідь). Орні землі представлені, в основному, родючими чорноземами та їх різновидами.

На Полтавщині переважають сільськогосподарські землі, що знаходяться під ріллею, тобто використовуються для посіву та вирощування сільськогосподарських культур. За даними Головного управління Держгеокадастру в Полтавській області, доля таких земель від загальної кількості сільськогосподарських угідь – близько 62% в цілому по області. Це свідчить про значний агроресурсний потенціал області. Незначний, відсоток земель припадає на багаторічні насадження - 1,0%, тобто на землі під виноградниками, садами та іншими багаторічними насадженнями. Сіножаті та пасовища займають приблизно 12% земель в області.

До складу сільськогосподарських земель входять не лише сільськогосподарські угіддя але і землі, які не використовуються для посіву та вирощування культур. До таких земель належать землі під господарськими будівлями та дворами; землі під шляхами та прогонами; землі, що перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості; землі тимчасової консервації; забруднені сільськогосподарські угіддя, що не використовуються для сільськогосподарського виробництва. Ці землі в

області становлять трохи більше 2 відсотків.

Потрібно зазначити, що більшу частину території області (до 65%), займають чорноземи - найродючіші різновиди ґрунтів.

Ключовими показниками при визначенні родючості ґрунту є поживні речовини та кислотність ґрунту. До поживних речовин відносять основні біогенні елементи (азот, фосфор, калій) та гумус ґрунту.

Гумус виступає як джерело азоту та інших елементів, пріоритетних і необхідних для рослин та мікроорганізмів, це важливий фактор продуктивності та родючості ґрунтів.

Основним процесом є втрата гумусу ґрунту. До цього призводять деградація ґрунту (а саме ерозія), незбалансований виніс та внесення поживних речовин в ґрунт. Як наслідок, відбувається втрата поживних речовин ґрунтом та різке зменшення родючості ґрунту

Таблиця 2.1.3

Райони, які зазнають ерозії ґрунтів

Район	Вітрова ерозія, тис. га	Водна ерозія, тис. га	Підкислення ґрунтів, тис. га	Засолення ґрунтів, тис. га
Гребінківський	19,9	2,4	11,943	1.751

Серед основних чинників негативного впливу на земельні ресурси сільськогосподарського виробництва є:

- значна розораність земель і, що найбільш небезпечно, на схилах;
- порушення і не дотримування сівозмін;
- застосування важкої техніки;
- недостатність внесення органічних та мінеральних добрив (на орні землі запасу сільських рад добрива не вносяться взагалі);
- надмірна насиченість структури посівних площ технічними культурами і, особливо, соняшником;
- зупинка будівництва протиерозійних гідротехнічних споруд.

Стан ґрунтів на території населеного пункту

При виконанні планувальних та інших земельних робіт ґрунтовий шар, придатний для використання, повинен попередньо зрізатися і складуватися в спеціально відведених місцях для подальшого відновлення.

При розробці проектних рішень по охороні навколишнього середовища необхідно керуватися Законом України: «Про охорону навколишнього середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Земельним Кодексом України», «Про забезпечення санітарного і епідеміологічного благополуччя населення», «Водним Кодексом України» та іншою нормативно-технічною документацією по охороні атмосферного повітря, поверхневих і підземних вод та ґрунтів від забруднення.

Особливо-цінних земель, за даними Гребінківської міської ради, немає. У разі виявлення особливо-цінних земель, міській раді керуватись чинним законодавством України. Земельні ділянки особливо цінних земель, що перебувають у державній або комунальній власності, можуть вилучатися (викуплятися) для будівництва об'єктів загальнодержавного значення, доріг, ліній електропередачі та зв'язку, трубопроводів, осушувальних і зрошувальних каналів, геодезичних пунктів, житла, об'єктів соціально-культурного призначення, нафтових і газових свердловин та виробничих споруд, пов'язаних з їх експлуатацією, за постановою Кабінету Міністрів України або за рішенням відповідної місцевої ради, якщо питання про вилучення (викуп) земельної ділянки погоджується Верховною Радою України. Погодження матеріалів

вилучення (викупу) земельних ділянок особливо цінних земель, що перебувають у власності громадян і юридичних осіб, провадиться Верховною Радою України за поданням обласної ради.

2.4 Клімат

За картою фізико – географічного районування України (БНП 2.01.01-82); місто Гребінка, відноситься до підзони II B2 – центральний і східний лісостеп. Клімат району помірно – континентальний. Літо – тепле з достатньою кількістю опадів. Зима - доволі довга, малосніжна з частими відлигами, іноді настільки інтенсивними, що поверхня землі повністю звільняється від снігу.

Середня температура січня – 6,8° С.

Середня температура липня +20,1° С.

Середньорічна температура повітря + 6.7° С.

Розрахункові будівельні температури:

- абсолютна мінімальна температура – 35° С;
- абсолютна максимальна температура + 39° С;
- середня T_o найхолоднішої п'ятиденки – 22° С;
- зимова температура для розрахунку вентиляції - 10,6° С.

Середня дата першого заморозку 24/X, останнього 9/V. Тривалість безморозного періоду – 137 днів.

Середня відносна вологість повітря в холодний період – 85%, в теплий – 48%.

Середньорічна кількість опадів складає 585 мм та коливається від 500 до 600 мм. До 19 діб на рік спостерігається ожеледь. Період, коли зберігається сніговий покрив, в середньому становить до 96 днів. Розрахункова глибина промерзання 1,0 м.

В січні переважають південні та південно – східні вітри.

В липні північні та північно – західні вітри.

В річному перерозподілі переважають північні та західні вітри.

Згідно ДБН Б.2.2-12:2019 несприятлива орієнтація фасадів будинків знаходиться в межах 310 – 50°, орієнтація односторонніх квартир в межах цього сектору не допускається.

2.5 Загальна характеристика рослинного світу

Рослинний світ області багатий і різноманітний. Рослинний покрив представлений угрупованнями степів, лук, заплавних і соснових лісів, широколистяних лісів (здебільшого дібров), прибережно-водних і водних фітоценозів. Сучасний рослинний покрив регіону має трансформований характер. Напівприродні ценози збереглися переважно на заплавах річок, іноді – на їх терасах, хоча останнім часом також зазнали значних змін.

Зональні типи рослинності – широколистяні ліси та лучні степи – займають незначні площі. Ліси трапляються переважно на терасах річкових долин. Їх поширенню, крім антропогенного впливу, заважає засолення ґрунтів, яке є характерним для області.

Степова рослинність займає схили балок і річкових долин, нерозорані кургани. Лучні степи області характеризуються найбільшою флористичною різноманітністю.

Загальна кількість видів флори на території регіону складає 1514 одиниць (вищих судинних, голонасінних, хвощів, папоротей, плаунів). Це 33,5% до загальної чисельності видів України.

Охорона природного фіторізноманіття здійснюється в Полтавській області шляхом: ведення Переліку видів рослин, які не занесені до Червоної книги України, але є рідкісними або такими, що перебувають під загрозою зникнення в природних

умовах на території Полтавської області і віднесені до третьої категорії (відповідне Рішення ухвалено вісімнадцятою сесією четвертого скликання Полтавської обласної ради 23 березня 2005р.); створення Зеленої книги Полтавщини, оптимізації та розбудови регіональної природно-заповідної екологічної мережі.

2.7 Загальна характеристика тваринного світу

Фауністичний список Полтавської області представлений: 66 видами ссавців; 307 видами птахів, 150 видів з яких постійно гніздяться; 10 видами земноводних та 11 видами плазунів; 38 видами риб та великим різновидом комах. Серед загальної кількості видів найбільш вразливими є степові зооценози, з них більше половини потребують особливої охорони.

Основні проблемні питання у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу:

- створення відтворювальних ділянок для рідкісних тварин та тих, які мають мисливське значення;
- браконьєрство на суходолі та на воді.

Щодо мисливських тварин – у 2019 році збільшення щодо кількості основних видів спостерігалось у: ланей – на 11,8%; оленів плямистих – на 16,2%; лосів – на 16,4%; оленів благородних – на 22,1%. Зменшилася чисельність фазанів звичайних – на 15,5%; лиски – на 6,6%; борсуки та видри – на 3,3%.

Чисельність інших видів мисливських тварин залишалася (приблизно) на рівні попередніх років.

2.8 Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні

На території міста Гребінка, відповідно вихідних даних, відсутні природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні

Згідно публічно-кадастрової карти в південно-західній частині (за межами міста) передбачено проходження Смарагдової мережі «Долина річки Оржиця».

2.9 Структура утворення та накопичення відходів

Одними з найгостріших екологічних проблем у Полтавській області залишаються питання, що пов'язані з відходами (їх утворення, накопичення, утилізація, вивезення на місця неорганізованого складування та ін.). У Полтавській області щорічно утворюється близько 3 млн.м³ твердих побутових відходів (ТПВ). Поводження із зібраними ТПВ в області нині переважно включає ліквідаційний метод, тобто ТПВ видаляються на звалища й полігони ТПВ.

Кількість місць видалення промислових відходів в області - недостатня. За даними Управління житлово-комунального господарства Полтавської облдержадміністрації в області налічується 674 сміттєзвалища загальною площею 535,5071га. З них перевантажених - 29 (34,5га), не відповідають нормам екобезпеки - 337 (201,2895га).

Практично усі сміттєзвалища експлуатуються без необхідного інженерного забезпечення та моніторингових досліджень їх впливу на довкілля. За попередні роки обсяг утилізації ресурсоцінних фракцій ТПВ у середньому по області не перевищував 4%.

Більшість із ресурсоцінних матеріалів, що входять до складу ТПВ, вивозяться на

полігони та звалища та лише частково відсортовуються на окремі з них. Обсяги вивезення ресурсоцінних компонентів ТПВ недостатньо контролюються. Сорткування відходів не є централізованим та здійснюється вручну із залученням сторонніх фізичних осіб - підприємців на договірній основі.

На вирішення питань у сфері поводження з ТПВ у Полтавській області націлена «Комплексна програма поводження з твердими побутовими відходами у Полтавській області на 2017-2021 роки» (далі – Програма). Головною метою цієї Програми є формування системи заходів щодо раціонального та екологічно безпечного поводження з відходами (і відповідно мінімізація небагатоглибкого впливу на навколишнє середовище й здоров'я людей).

Одним із найбільш актуальних завдань у сфері поводження з відходами в області є створення належних умов збору, сорткування і подальшої переробки та використання відходів, які мають ресурсну цінність і споживчу вартість як вторинні сировини. У той же час, ситуація щодо використання ресурсів інших відходів у Полтавській області зараз залишається незадовільною. Важливою проблемою в області залишаються негабаритні відходи, які спричиняють утворення несанкціонованих звалищ. Вирішення даної проблеми потребує запровадження планової системи збору від населення негабаритних відходів, а також предметів побуту, відпрацьованих електротоварів чи небезпечних відходів. Це передбачає необхідність проведення психологічної роботи серед населення, будівництва майданчиків для збору даних відходів, розробки плану щодо їх збору та визначення можливостей утилізації.

В місті Гребінка відсутні полігони твердих побутових відходів. Відповідно до паспорту місця видалення відходів №124 від 19.08.2019 року звалище ТПВ та побутових відходів для Гребінківської ОТГ, власником якого є КП «Гребінківський комбінат комунальних підприємств» розташоване на відстані 1.85 км від м. Гребінка.

В місті розроблена «Схема санітарної очистки території міста Гребінка».

Відповідно Схеми рівень охоплення населення послугами планово-регулярної очистки різноманітними методами збирання та транспортування ТПВ в місті складає 70,5 %.

Вивезення твердих побутових відходів з вулиць з багатоповерховою забудовою здійснюється на основі договорів між Гребінківським ККП та власниками (користувачами) приватних і комунальних квартир.

Відповідно розрахунків обсяг твердих побутових відходів на сьогодні складає 4,06 тис. т/рік

2.10 Стан здоров'я населення

За даними Головного управління статистики у Полтавській області основним чинником скорочення чисельності населення залишається смертність. У 2019 році зареєстровано 22,915 тис. померлих осіб, у тому числі 11,029 тис. чоловіків та 11,886 тис. жінок. Загальна кількість померлих зменшилася проти 2018 року на 744 особи, або на 3,1 відсотка. Найнижчий рівень смертності спостерігався у містах Гадячі та Полтаві, найвищий у Глобинському районі.

Головними причинами смерті населення, як і у попередні роки, залишаються хвороби системи кровообігу (70,5% від загальної кількості померлих), новоутворення (14,3%) та зовнішні причини смерті (4,6%).

За даними Департаменту охорони здоров'я Полтавської обласної державної адміністрації у 2019 році показники захворюваності дещо зменшилися: хвороби системи кровообігу з 484,0 на 10 тис. дорослого населення у 2018 році до 406,0 у 2019р., в тому числі на ішемічну хворобу серця – з 115,2 на 10 тис. населення до 90,6, на стенокардію – з 47,3 до 32,6, цереброваскулярні хвороби з гіпертонічною хворобою – з

46,7 до 45,8, гіпертонічну хворобу – з 198,0 до 164,1 на 10тис. населення. Як наслідок зменшилася смертність від хвороб системи кровообігу з 1190,6 (2018р.) до 1165,3 на 100тис. населення у 2019 році. Також відмічене зниження рівня смертності від злоякісних новоутворень з 198,7 на 100тис. населення (2018р.) до 196,5 у 2019р.; летальність первинних онкохворих до одного року зменшилася з 30,4% у 2018р. до 24,9 у 2019 році.

Один з факторів який впливає на здоров'я та тривалість життя населення – екологічний, а саме стан повітря, води, ґрунту, особливості клімату.

2.11 Прогнозні зміни поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено

Позитивним наслідком реалізації передбачених планувальних рішень є:

- обґрунтування стратегії планування і забудови території населеного пункту;
- обґрунтування майбутніх потреб і визначення переважних напрямів використання територій;
- визначення напрямів сталого розвитку ділянки планування;
- планування, забудови та іншого використання територій з дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства, урахуванням державних, громадських і приватних інтересів;
- визначення принципів і напрямів планувальної організації та функціонального призначення територій;
- розробка пропозиції щодо удосконалення системи обслуговування населення, вуличної та дорожньої мережі, інженерного обладнання територій;
- встановлення режиму забудови територій, на яких передбачено провадження містобудівної діяльності;
- оцінка потреби в підприємствах і закладах обслуговування населення, місце їх розташування;
- розробка заходів щодо забезпечення охорони навколишнього природного середовища;
- визначення територій, що мають особливу екологічну, рекреаційно-оздоровчу, наукову, естетичну, історико-культурну цінність, встановлення передбачених законодавством обмежень на їх планування, забудову та інше використання;
- визначення санітарно-захисних зон, режиму дотримання вимог законодавства в прибережній захисній смузі, сприятливих умов шляхом комплексного благоустрою та озеленення територій.

Якщо документ державного планування не буде затверджено:

Залишатиметься вагомим чинник забруднення атмосферного повітря як від стаціонарних. Так і від пересувних джерел. Обсяги викидів можуть суттєво зрости при розвитку промисловості та сільського господарства. Іншими видами негативного впливу автотранспорту будуть шумове забруднення і викиди хімічних речовин, зокрема вуглекислого газу, оксидів нітрогену та бенз(а)пиренів, важких металів. Ймовірне вторинне забруднення ґрунтів, рослин (зокрема сільськогосподарських культур). Враховуючи особливості живлення підземних вод головним чином через інфільтрацію атмосферних опадів – забруднення підземних вод, особливу загрозу становить для тих вод, які використовуються для пиття.

В умовах відсутності повної централізованої системи каналізації слід очікувати значного рівня забруднення ґрунтів, ґрунтових та підземних вод хімічними та органічними речовинами, що утворюються на території населеного пункту та внаслідок

викидів автотранспорту. Забруднення ґрунту і рослинності, перш за все сільськогосподарської продукції, можлива за рахунок постійного і надмірного привнесення забруднювачів – важких металів, нафтопродуктів, поверхнево активних речовин, органіки тощо.

Одним із суттєвих джерел забруднення природного середовища є кладовища традиційного поховання.

Відсутність повноцінної мереж дощової каналізації в період опадів створюватиме труднощі для руху транспорту та пішоходів, спричинятиме затоплення території, що в своє чергу сприятиме перезволоженню ґрунтів, пониженню їх несучих властивостей, подальшому росту балок, підвищенню рівня ґрунтових вод і як наслідок підтопленню територій; забруднюватиме водойми та ґрунти важкими металами та іншими токсичними та канцерогенними речовинами від осідання викидів автотранспорту, витікання паливомастильних матеріалів, руйнування твердого покриття.

При відсутності реалізації планувальних рішень - не буде досягнуто визначені цілі, що може призвести до здійснення хаотичного неупорядкованого та безгосподарського використання території населеного пункту, що, у свою чергу, може бути підставою для виникнення додаткових джерел захворюваності, нерегульованого виникнення джерел забруднення та викидів забруднюючих речовин до атмосферного повітря, відсутності упорядкованої системи поводження з відходами.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

3.1 Повітря

За даними Головного управління статистики у Полтавській області у 2019р. від стаціонарних джерел забруднення повітря надійшло 50,959 тис.т. забруднюючих речовин (без урахування викидів діоксиду вуглецю), що на 1,197тис.т, або на 2,3% менше, ніж у 2018 році. Із загальної кількості забруднюючих речовин, що надійшли в атмосферу, викиди метану та оксиду азоту, які належать до парникових газів, становили відповідно 6,113 тис.т (12,0% обласних викидів) та 0,068тис.т (0,13% обласних викидів). Крім цих речовин, у звітному році в атмосферу було викинуто 1970,48тис.т (менше ніж у попередньому майже на 60%) діоксиду вуглецю, який також впливає на зміну клімату.

Місто Гребінка відноситься до сприятливих в екологічному відношенні завдяки невеликим обсягам викидів в атмосферне повітря.

Стан атмосферного повітря залежить від обсягів забруднюючих речовин стаціонарних та пересувних джерел забруднення. Пости контролю за станом атмосферного повітря в місті відсутні.

Перелік основних існуючих джерел забруднення атмосфери в місті.

- автотранспорт;
- взуттєва фабрика
- елеватор
- завод з виробництва сиру
- нафтобаза
- цех з переробки олії
- цех переробки олійних культур

3.2. Водний басейн

З західної сторони міста Гребінка протікає річка Гнила Оржиця довжина якої в межах області 89,0 км, площа водозабору 1123,0 км². Відповідно статті 79 Водного кодексу України, річка Гнила Оржиця має статус «середня річка» з прибережно-захисною смугою 50 м.

В період весняної повені можливе підтоплення і затоплення водами річки заплавлених земель Гребінківської міської ради. Робочі проекти щодо визначення зон можливого затоплення повеневими і паводковими водами річки Гнила Оржиця не розроблялися.

Відповідно листа Регіонального офісу водних ресурсів у Полтавській області в межах міста Гребінка відсутні меліоративні системи та відповідні меліоративні угіддя. Проте впритул до міста з південно-західної сторони розташована мережа відкритих каналів з гідротехнічними спорудами осушувально-зволожувальної системи річки Оржиця, технічний стан якої задовільний.

Основними проблемами для поверхневих водойм та підземних вод є наступні:

- відсутність чітко встановлених водоохоронних зон, прибережних захисних смуг та недотримання режиму їх використання;
- потенційна загроза забруднення підземних вод через існування таких об'єктів як кладовище.

Стан централізованого водопостачання

В Полтавській області діє комплексна Програма «Питна вода Полтавщини на 2011-2020 роки», що направлена на забезпечення населення всього району в т.ч. Березняківської сільської ради якісною питною водою, та Регіональної цільової програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2017 – 2021 роки («довкілля-2021»), в яку також увійшли і питання щодо охорони і раціонального використання водних ресурсів. Із-за відсутності належного фінансування заходи не виконуються в повному обсязі.

Висновки. В даному проекті, питання щодо водопостачання, водовідведення відноситься до першочергових заходів і потребують подальшого вирішення за рахунок розробки спеціалізованого проекту «Схеми оптимізації роботи систем централізованого водопостачання та водовідведення в місті Гребінка, із визначенням зон санітарної охорони та обрахування кадастрових запасів перспективних ділянок водозаборів, відповідно обласної програми «Полтавщини на 2011-2020 роки», з урахуванням затверджених експлуатаційних запасів.

Необхідно дотримуватись вимог по нормативних СЗЗ очисних споруд, їх благоустрою та озелененню, для локальних відомчих свердловин – вимог по 1й зоні санітарної охорони. По проектним водозаборами – розробити спеціалізовані проекти щодо визначення зон санітарної охорони джерел водопостачання з дотриманням режиму ведення господарської діяльності в їх межах

3.3. Стан ґрунтів

Для населеного пункту характерним є інтенсивне використання земельних ресурсів в першу чергу для потреб сільського господарства. Це означає високий рівень розораності, деградацію ґрунтів та зниження їх родючості, втрати ґрунту внаслідок ерозійних процесів. Разом з тим спостерігається відсутність ефективного ґрунтово-агрохімічного та ґрунтово-агроекологічного моніторингу стану ґрунтів.

Однією з гострих екологічних проблем у місті є проблема поводження з відходами.

Основними джерелами забруднення геологічного середовища є: побутові та промислові відходи, септики та вигреби, дворові вбиральні.

В місті Гребінка відсутні полігони твердих побутових відходів. Відповідно до паспорту місця видалення відходів №124 від 19.08.2019 року звалище ТПВ та побутових відходів для Гребінківської ОТГ, власником якого є КП «Гребінківський комбінат комунальних підприємств» розташоване на відстані 1.85 км від м. Гребінка.

Відсутність ефективної системи поводження з відходами на рівні регіону зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних та атмосферних ресурсів, погіршення умов проживання населення району.

Токсичні відходи у межах міської ради відсутні.

Окрім того, на території міста існує 3 кладовища традиційного поховання та 3 за межами, СЗЗ яких потрапляє на житлову забудову міста, які також є потенційним джерелом забруднення ґрунтів. Санітарно-захисна зона від території кладовища до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м. При цьому, мають виконуватись вимоги ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України».

Варто зауважити, що забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних вод, а також атмосферного повітря через незадовільний стан покриття вулиць, недостатню кількість зелених насаджень.

3.4. Акустичний режим

Основним джерелом шуму, що створює певні планувальні обмеження на території є автомагістралі, що відносяться до IV категорії, та залізниця.

Відстань від бровки земляного полотна автомобільної дороги IV категорії необхідно приймати не менше 50 м до житлової забудови і садівницьких товариств, при забезпеченні на відповідній території гігієнічних нормативів якості атмосферного повітря та рівнів шуму (ДСП 173-96).

Шумове забруднення від залізниці має лінійно-векторне поширення і утворює зону акустичного дискомфорту з рівнями шуму, що перевищують 65 дБА, на відстані до 100 м від колій. Як планувальні обмеження в проекті прийнята нормативна санітарно-захисна зона 100 м (у відповідності, ДСП 173-96).

Решта джерел шумового забруднення, такі як інженерні та виробничі об'єкти мають локальний вплив, що, як правило, не виходить за межі санітарно-захисної або охоронної зони об'єктів.

Проектне рішення дані обмеження враховує. Система організації руху та реконструкція вуличної мережі, з визначенням червоних ліній, спрямована на вирішення транспортної проблеми.

3.5. Радіаційний фон

Територія даного населеного пункту не відносяться до територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС (Відповідно постанови КМУ № 106 від 23.07.1991 року і № 600 від 29.01.1994 року).

За даними пункту спостережень метеостанції середні за місяць значення потужності експозиційної дози гамма-випромінювання (ПЕД) не перевищували рівнів природного фону і знаходились на рівні 13 мкР/год.

Щільність забруднення ґрунтів цезієм 137 складає менше 1 Кі/км², техногенні джерела радіаційного забруднення відсутні. Природні виходи радону не зареєстровані. Природна радіоактивність не перевищує допустимі норми згідно з БДУ – 91.

Дозиметричний паспорт села відсутній за відсутності радіаційного навантаження на довкілля. Відповідно, планувальні обмеження щодо радіаційних показників середовища відсутні.

3.6. Електромагнітне забруднення

Джерелом електромагнітного випромінювання на території міста Гребінка є електрична підстанція 110/35/10 кВ «Гребінка» та трансформаторні підстанції. Згідно технічної характеристики даного інженерного об'єкту, прояв електромагнітного фактору відбувається в межах технічного відводу території, а охоронна зона складає 3,0 метра від огорожі.

В межах сільської ради сформовані коридори ЛЕП напругою 10 кВ, 35 кВ та 110 кВ із охоронною зоною відповідно 10, 15 та 20 метрів, відповідно Постанови Кабінету Міністрів України від 4 березня 1997 р. № 209 «Про затвердження Правил хорони електричних мереж».

Дані обмеження відносяться до постійного фактора присутності. Проектне рішення дану ситуацію враховує.

3.7 Інженерно-будівельна оцінка території

Відповідно до схеми інженерно-геологічного районування України, місто Гребінка відноситься до території середньої складності будівельних умов освоєння.

Підземні води по відношенню до бетону не мають агресивності.

У сейсмічному відношенні (ДБН В.1.1 - 12/2014 "Будівництво в сейсмічних районах України") відповідно карти „А” для проектування та будівництва об’єктів і будівель масового громадського, промислового призначення, різних житлових об’єктів в міській та сільській місцевості територія відноситься до несейсмічної зони (5 балів). Згідно карт „В” для проектування та будівництва об’єктів і будівель підвищеного рівня відповідальності, що мають коефіцієнт надійності не менш 1,1 у відповідності з ГОСТ 27751-88, пошкодження або руйнування яких під впливом землетрусу може призвести до надзвичайних ситуацій регіонального рівня, територія відноситься до несейсмічної зони (5 балів) та „С” для особливо відповідальних об’єктів і споруд, що мають коефіцієнт надійності за відповідальністю не менш ніж 1,2 у відповідності з ГОСТ 27751-88, пошкодження або руйнування яких під впливом землетрусу може призвести до надзвичайних ситуацій державного рівня, територія відноситься до сейсмічних зон (6 балів відповідно).

Ґрунтові умови характеризуються І типом просідання з можливим проявом ІІ типу.

За умов складності інженерно-будівельного освоєння виділяються:

- території сприятливі для будівництва. Це ділянки зі спокійним рельєфом. Ґрунтові води залягають на глибині $> 2,5$ м. від поверхні. Ухили поверхні складають 0,5 – 8 %. Літологія ґрунтів представлена суглинками, супіссями;

- території малосприятливі для будівництва. Представлені схилами долини, балок та локальними пониженнями. Ухили поверхні 8-15 %. Ґрунтові води залягають на глибинах $< 2,5$ м від поверхні. До того ж, рівень їх коливається в залежності від кількості атмосферних опадів та частоти паводків. Освоєння цих ділянок потребує додаткових капітальних затрат на інженерну підготовку території;

- території несприятливі для будівництва. Представлені схиловими ділянками з крутизною > 15 %, а також із проявом заболоченості та зоною можливого паводкового затоплення. На даній території присутні процеси яружної ерозії, техногенного порушення. Дані ділянки потребують невідкладного інженерного захисту.

У проекті генерального плану фактор інженерно-будівельної оцінки визначає варіантну можливість територіального розвитку з урахуванням вартості будівельного освоєння території.

Сучасні несприятливі природні процеси

Особливості клімату, рельєфу та наслідки господарської діяльності людини обумовлюють наявність несприятливих природних явищ та спричиняють розвиток екзогенних геологічних процесів.

Відповідно карти «Інженерно-геологічного районування України», територія сільської ради відноситься до середньої складності умов освоєння, знаходиться в межах сейсмічної зони (7 – 8 балів). Ґрунти за просіданням у верхній частині району (північній) відносяться до І типу просідання. Агресивність ґрунтових вод до залізобетонних конструкцій – не агресивні.

Планом зонування території м. Гребінка визначено наступні територіально-планувальні елементи – зони (відповідно ДБН Б.1.1-22:2017 «Склад та зміст плану зонування території»):

- громадські Г;
- житлові Ж;
- ландшафтно-рекреаційні Р;
- зони транспортної інфраструктури ТР;
- зони інженерної інфраструктури ІН;
- зони комунально-складські КС;

- виробничі **В**;
- спеціальні зони **С**.
- сільськогосподарського призначення **СВ**

Громадські зони - Г:

Г-1 – Зона загальноміського центру.

Призначається для розташування об'єктів адміністративних будівель органів управління, ділових, фінансових, торговельних, культурно-просвітницьких установ, громадських установ та інших багатофункціональних об'єктів, що забезпечують громадські функції загального значення міської ради.

Г-2 – Громадська зона.

Призначається для розташування адміністративних, наукових, ділових, фінансових, торговельних установ, закладів обслуговування та супутніх до них елементів транспортної інфраструктури. Зони призначені для обслуговування населення, що мешкає в житлових районах. До зон відносяться елементи центрів районного значення. В зонах можуть розташовуватись житлові будинки.

Г-3 - Навчальні зони (зона розміщення навчальних закладів).

Призначаються для розташування вищих навчальних закладів, закладів середньої спеціальної освіти, об'єктів наукового обслуговування та закладів з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів. Зони встановлюються з метою концентрації освітніх і супутніх до них функцій: навчальних, інформаційних, культурних, оздоровчих, дозвілля.

Г-4 - Культурні та спортивні зони (зона розміщення культурно-мистецьких та спортивних об'єктів).

Призначаються для розташування великих культурно-мистецьких та спортивно-видовищних комплексів, концертних залів, театрів, кінотеатрів, стадіонів тощо

Г-5 - Лікувальні зони (зона розміщення лікувальних та оздоровчих закладів).

Призначаються для розташування лікарень, поліклінік, амбулаторій, аптек, інших лікувальних закладів. Зону формують території, на яких розміщуються об'єкти, що відносяться до установ охорони здоров'я та соціального забезпечення

Г-6 - Торговельні зони (зони розміщення об'єктів торгівлі). Призначаються для розташування магазинів, торговельних комплексів, ринків та ринкових комплексів. Зону формують території громадської забудови, на яких за містобудівною документацією торговельні заклади та інші об'єкти обслуговування населення.

Житлові зони - Ж:

До житлових зон відносяться території, що призначаються для розташування житлових будинків, споруд для зберігання індивідуальних транспортних засобів, окремих вбудованих чи прибудованих об'єктів соціального та культурно-побутового обслуговування населення та інших об'єктів, що не потребують встановлення санітарно - захисних зон та не створюють негативного впливу на навколишнє середовище.

Житлові зони призначені для забудови житловими будинками різних типів і поверховості в залежності від місця розташування та характеру забудови території населеного пункту.

Житлові зони формуються на території існуючої сельбищної забудови населеного пункту та в районах, передбачених містобудівною документацією під нову житлову забудову.

Ж-1 - Зона садибної забудови призначається для розташування одноквартирних житлових будинків до 4 поверхів (включно з мансардним поверхом) із земельними ділянками або зблокованих житлових будинків на сусідніх земельних ділянках.

Ж-1.1 - Зона садибної забудови в межах санітарно-захисних зон виробничих, комунальних та складських територій та об'єктів, а також об'єктів транспортної інфраструктури.

Ж-1.3 - Зона садибної забудови в межах санітарних розривів та зон обмеження забудови за акустичними умовами від: автодоріг, залізниць, аеропортів, аеродромів, вертодромів, тощо.

Ж-1.24 - Зона садибної забудови в межах охоронних зон та електромереж та об'єктів на них.

ПЖ-1.35 - Зона проектно-садибної забудови після закриття кладовища та завершення кладовищного періоду.

ПЖ-1.36 - Зона проектно-садибної забудови при умові виносу підприємств.

Ж-2 – Зона блокованої забудови до 3-х поверхів. Призначається для розташування зблокованих житлових будинків поверховістю до 3 поверхів з виходом з кожної квартири на земельну ділянку

Ж-2.3 - Зона блокованої житлової забудови до 3-х поверхів в межах санітарних розривів та зон обмеження забудови за акустичними умовами від: автодоріг, залізниць, аеропортів, аеродромів, вертодромів, тощо;

Ж-3 – Зона багатоквартирної житлової забудови. Призначається для розташування багатоквартирних житлових будинків до 4 поверхів включно, супутніх об'єктів повсякденного обслуговування, комунальних об'єктів, а також окремих об'єктів загальноміського та районного значення. Домінуюче функціональне використання території – житлова функція з включенням функцій громадського призначення

Ж-3.1 - Зона багатоквартирної житлової забудови (до 4-х поверхів включно) в межах санітарно-захисних зон виробничих, комунальних та складських територій та об'єктів, а також об'єктів транспортної інфраструктури;

Ж-3.3 - Зона багатоквартирної житлової забудови (до 4-х поверхів включно) в межах санітарних розривів та зон обмеження забудови за акустичними умовами від: автодоріг, залізниць, аеропортів, аеродромів, вертодромів, тощо;

Ж-3.24 - Зона багатоквартирної житлової забудови (до 4-х поверхів включно) в межах охоронних зон електромереж та об'єктів на них.

Ж-3.36 - Зона багатоквартирної житлової забудови до 4-х поверхів включно при умові виносу підприємств.

Ж-4 – Зона багатоквартирної житлової забудови. Призначається для розташування багатоквартирних житлових будинків від 5 до 9 поверхів, супутніх об'єктів повсякденного обслуговування, комунальних об'єктів, а також окремих об'єктів загальноміського та районного значення. Домінуюче функціональне використання території – житлова функція з включенням функцій громадського призначення

Ж-8 – Переведення садівничих товариств в садибну індивідуальну забудову (при умові розроблених та затверджених детальних планів території).

Ж-8.3 – Переведення садівничих товариств в садибну індивідуальну забудову в межах санітарних розривів та зон обмеження забудови за акустичними умовами від: автодоріг, залізниць, аеропортів, аеродромів, вертодромів, тощо (при умові розроблених та затверджених детальних планів території).

Ж-8.24 - Зона переведення садівничих товариств в садибну індивідуальну забудову в межах охоронних зон електромереж та об'єктів на них (при умові розроблених та затверджених детальних планів території);

Рекреаційні зони - Р:

Р-3 - Рекреаційні зони озелених територій загального користування. Призначається для повсякденного відпочинку населення і включає парки, сквери, сади, водойми, пляжі, лугопарки, лісопарки, гідропарки, меморіальні та інші спеціалізовані парки.

Р-3.11 - Зона озелених територій загального користування в прибережно-захисних смугах.

Зони транспортної інфраструктури - ТР:

ТР-1-1 - зона відводу залізниці.

ТР-1-3 - зона транспортної інфраструктури населеного пункту терміналів, транспортних вузлів, підприємств, АЗК, СТО, великих стоянок, гаражів, установ і організацій транспортного господарства, призначених для експлуатації, утримання, будівництва, ремонту, розвитку наземних та підземних будівель та інших об'єктів транспорту).

ТР-2 - Зона транспортної інфраструктури (території вулиць, доріг, майданів в межах червоних ліній).

Зони інженерної інфраструктури - ІН:

ІН-1 - Зона інженерної інфраструктури. Призначена для розміщення головних об'єктів електромережі.

ІН-2 - Зона інженерної інфраструктури. Призначена для розміщення головних об'єктів тепломереж, водопостачання, каналізації, газопостачання, зливової каналізації.

Комунально-складські зони - КС:

КС-3-1 - Зона розміщення кладовищ;

КС-3-2 - Зона розміщення очисних споруд;

КС-4 - Зона розміщення об'єктів IV класу санітарної класифікації. Призначається для розміщення об'єктів, що потребують встановлення СЗЗ 100 м;

КС-5 - Зона розміщення об'єктів V класу санітарної класифікації. Призначається для розміщення об'єктів, що потребує встановлення санітарно-захисної зони 50 м.

КС-6 - Зона розміщення об'єктів без екологічних наслідків.

Виробничі зони - В:

В-4 - зона розміщення підприємств IV класу шкідливості. Призначається для підприємств, що є джерелами забруднення навколишнього середовища і потребують встановлення санітарно-захисних зон до 100 м;

В-5 - Зона розміщення підприємств, що є джерелами забруднення навколишнього середовища і потребують встановлення санітарно-захисних зон до 50 м

Спеціальні зони - С:

С-2 - Зона військових об'єктів. Призначається для розташування підприємств, закладів і організацій державних органів виконавчої влади з питань оборони та безпеки, військових містечок, освітніх закладів військового профілю.

С-4 - Зона озеленення спеціального призначення. Зона формується в межах територій, на яких за містобудівною документацією передбачається організація санітарно - захисних зон.

Зона земель сільськогосподарського призначення СВ-1. Використовується для багаторічних насаджень, ріллі, сіножатей та пасовищ, господарських шляхів і прогонів, фермерських господарств.

Зона сільськогосподарських підприємств, установ та організацій СВ-2. Використовується для науково-дослідних, навчальних цілей, ведення товарного сільськогосподарського виробництва.

При визначенні індексів кодування територіальних зон, які змінюють своє функціональне призначення відповідно до генерального плану населеного пункту, застосовується буквенний додток «П» (проектний), який ставиться перед кодом зони

Моніторинг навколишнього природного середовища на території Полтавської області здійснюють: Державна екологічна інспекція у Полтавській області (Мінприроди України); Полтавський обласний центр з гідрометеорології (ДСНС України); Державна установа «Полтавський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» (МОЗ України); Полтавська філія ДУ «Держгрунтохорона» (Мінагрополітики України); Полтавське обласне управління лісового та мисливського господарства (Держлісагентство України); Полтавське обласне управління водних ресурсів та Полтавське регіональне управління водних ресурсів (Держводагенство України); Головне управління Держгеокадастру у Полтавській області (Держгеокадастр України); а також підприємства, установи та організації, що належать до сфери їх управління.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОНИМ СТАТУСОМ

Для покращення санітарно-гігієнічних умов життя населення забудованої території проектом передбачено упорядкування функціонального зонування, яке склалося; упорядкування і благоустрій мережі вулиць і проїздів при максимально можливому збереженні планувальної структури, яка склалася; поліпшення культурно-побутового обслуговування в результаті будівництва установ і підприємств, яких не вистачає; інженерне обладнання, зони іншої благоустрій та озеленення території.

Основні екологічні проблеми:

- порушення прав громадян на екологічно безпечне навколишнє природне середовище;
- порушення норм екологічної безпеки;
- порушення вимог законодавства про проведення екологічної експертизи;
- допущення наднормативних, аварійних, залпових викидів і скидів у навколишнє природне середовище;
- самовільне використання природних ресурсів, перевищення встановлених лімітів та порушення інших вимог використання природних ресурсів,
- невжиття заходів щодо попередження та ліквідації екологічних наслідків аварій та іншого шкідливого впливу на навколишнє природне середовище;
- порушення природоохоронних вимог при зберіганні, транспортуванні, використанні, захороненні хімічних, токсичних та радіоактивних речовин, виробничих, побутових та інших відходів;
- відмова від надання своєчасної, повної та достовірної інформації про стан навколишнього природного середовища, джерел його забруднення тощо.

Основні екологічні проблеми визначені в таблиці 4.1

Таблиця 4.1

№	Проблема
1	Забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту
2	Зношеність очисних споруд каналізації
3	Низький рівень використання альтернативних джерел енергії
4	Фізична зношеність і аварійність водопровідних мереж
5	Низький рівень впровадження енергоефективних технологій
6	Низький рівень екологічної культури у представників бізнесу та населення
7	Незадовільний стан каналізаційних мереж і насосних станцій

Таблиця 4.2 – Екологічні проблеми міста та їх можливі наслідки для здоров'я населення

Таблиця 4.2

Екологічна проблема	Можливі наслідки впливу та ризики
Порушення розмірів захисних бар'єрів (СЗЗ виробничих, сільськогосподарських, комунальних об'єктів не витримана й охоплює житлову забудову)	Негативні хімічні та фізичні дії на атмосферне повітря та порушення необхідного рівня безпеки і величини прийнятного ризику для здоров'я населення, що проживає в межах СЗЗ-50 м.
Порушення місцями розмірів захисних бар'єрів автошляхів місцевого значення, що проходить через місто	Негативні хімічні та фізичні дії на повітря та порушення необхідного рівня безпеки і величини прийнятного ризику для здоров'я

	населення, що проживає в межах міста
Не відповідні транспортно - експлуатаційні показники автошляхів місцевого значення, що проходить через місто, вплив відбувається за рахунок уповільнення руху автотранспорту при низькій якості дорожнього покриття.	Вплив дорожньої складової при русі транспортного потоку на малих швидкостях на валову кількість викидів забруднюючих речовин (ЗР) на даний час оцінюється у 35 % в бік збільшення. Взагалі викиди ЗР від транспортних потоків на малих швидкостях мажуть підвищуються в 2 рази з подальшим проявом негативного кумулятивного фактору впливу на довкілля та негативних наслідків для здоров'я і умов життя населення.
Відсутня в місті повноцінна система централізованого водовідведення (господарсько-побутова каналізація) стічних вод. Населення більшості територій міста користується вигрібними ямами та дворовими вбиральнями.	Не організоване скидання неочищених господарсько-побутових стічних вод в навколишнє середовище, приводить до антропогенної трансформації ґрунтів, забруднення підземних вод з подальшим проявом негативного кумулятивного фактору впливу на довкілля та негативних наслідків для здоров'я і умов життя населення.
Відсутня в селі система поверхневого водовідведення призначена для збору та водовідводу талої та дощової води з поверхні вулично-дорожньої мережі (мережі зливової каналізації).	Не організоване скидання неочищених зливових стічних вод в навколишнє середовище, приводить до антропогенної трансформації ґрунтів, забруднення підземних вод з подальшим проявом негативного кумулятивного фактору впливу на довкілля та негативних наслідків для здоров'я і умов життя населення.

Генеральний план визначає можливості розвитку території та повинно враховувати всі існуючі слабкі сторони і загрози. SWOT аналіз дозволяє виявити взаємозв'язки між "внутрішніми" (сильні та слабкі сторони) та "зовнішніми" (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для регіону. Сильні сторони (внутрішні фактори) розглядаються як конкурентні переваги, які має враховувати стратегічна екологічна оцінка в аспектах сталого розвитку економічно-соціальної сфери регіону. Слабкі сторони — це діючі чинники, що знижують ефективність проведеної економічної і соціальної політики. Загрози є негативні фактори, які реально можуть загальмувати темпи економічного і соціального розвитку регіону, тому правильна їх оцінка і прийняття компенсаційних та охоронних заходів на адміністративному рівні можуть реально знизити їх негативний ефект.

Робочою групою з проведення СЕО був виконаний SWOT-аналіз екологічної ситуації м. Гребінка, узагальнені результати якого наведені в таблиці 4.3.

Таблиця 4.3 - SWOT-аналіз екологічної ситуації м. Гребінка

Сильні сторони	Слабкі сторони
Достатній потенціал трудових ресурсів	обмеженість території, сприятливої для житлово-громадського будівництва
Наявність оздоровчо-рекреаційних ресурсів	Значне техногенне навантаження на довкілля (забруднення атмосферного повітря, водних об'єктів, погіршення стану земель) внаслідок великої концентрації промислових підприємств
Наявність у місті місць прикладання праці, зорієнтованих на кваліфіковані кадри	Відсутність підприємств з переробки утилізації твердих побутових відходів

Інноваційний та інвестиційний потенціал території	Незадовільний стан очисних споруд
Наявність автодоріг, залізничних ліній	Загальний високий рівень зношеності інфраструктури
	Недосконала система централізованого теплопостачання (застаріли котли опалення, насоси з низьким коефіцієнтом корисної дії, зношені комунікації, часті прориви тепломереж)
	Низький рівень екологічної культури населення
	Недостатній рівень відповідальності за порушення природоохоронного законодавства
Можливості	Загрози
Залучення коштів на зменшення техногенного навантаження на довкілля	Погіршення стану довкілля внаслідок продовження політики незбалансованого природокористування
Використання відновлювальних джерел енергії, в тому числі сміття як джерела енергії	Погіршення стану здоров'я населення внаслідок забруднення довкілля
Поліпшення мережі водопостачання та водовідведення	Погіршення демографічної ситуації
Впровадження системи роздільного збору та сортування ТПВ	Погіршення якості питної води
Формування нових рекреаційних територій за рахунок виведення з експлуатації промислових зон	Висока ймовірність екологічних і техногенних катастроф, обумовлених незадовільним станом обладнання більшості промислових підприємств
	Погіршення стану земель внаслідок недостатнього розвитку інфраструктури поховання та знешкодження відходів
	Зростання рівня забруднення водних об'єктів внаслідок неефективної системи очищення стічних вод у промисловості та комунальному господарстві
	Зростання рівня забруднення атмосферного повітря внаслідок збільшення автомобільного парку та автомобільних перевезень

Попри очевидну необхідність реалізації всіх запланованих заходів Генерального плану, зазначені проблеми існують чи можуть виникнути через планувальні рішення Генерального плану і стати факторами впливу на навколишнє середовище, а також на здоров'я населення. У таблиці нижче (табл. 4.4) представлені фактори, пов'язані із планувальними рішеннями в Генеральному плані, які, ймовірно, можуть спричинити екологічні проблеми і ризики. В таблиці вказаний зміст та наслідки таких екологічних проблем.

**Фактори впливу на навколишнє середовище та здоров'я населення від реалізації
запланованих заходів Генерального плану**

Чинник впливу	Екологічні проблеми, пов'язані із впливом планувальних рішень на компоненти навколишнього середовища							
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Земельні ресурси	Ґрунти	Поверхневі та підземні води	Клімат і атмосферне повітря	Образ ландшафту	Культурна спадщина
Садібна житлова забудова	-	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	Хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	
Громадська забудова	-	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	Хімічне забруднення стоками	перегрівання поверхні, світлове забруднення	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	
Створення нових кладовищ	-	-	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання		Органічне забруднення	-		
Розвиток промислово-комунальної зони	Можливе вібраційне, шумове, хімічне та механічне забруднення	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	Хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	
Впорядкування вулично-дорожньої мережі (будівництво дворівневого переїзду, реконструкція існуючих і будівництво нових вулиць)	Можливе вібраційне, шумове, хімічне та механічне забруднення	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	Хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення від освітлення	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 1264-XII від 26.06.91) визначено, що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

- забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України на відповідній території;
- участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- участь у розробленні стандартів щодо регулювання використання природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища від забруднення та інших шкідливих впливів;
- реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;
- затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій лімітів використання природних ресурсів (крім природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території);
- видача дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, викиди шкідливих речовин у навколишнє природне середовище, спеціальне використання природних ресурсів відповідно до законодавства;
- реалізація повноважень у сфері стратегічної екологічної оцінки відповідно до законодавства про стратегічну екологічну оцінку;
- вирішення інших питань у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до закону.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 2697-VIII від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про

оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 214/95-ВР від 06.06.95) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 18 травня 2013 р. дозволи на спеціальне водокористування надаються не Мінприроди України, а Радою міністрів АР Крим і обласними адміністраціями (для водних ресурсів державного значення) та органами виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища АР Крим і обласними радами (для водних ресурсів місцевого значення). Водночас процедури надання таких дозволів залишилися незмінними

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»;
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів». Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України «Про охорону атмосферного повітря» (2707-XII від 16.10.92). Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:
- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря»;
- посібник з інвентаризації джерел викидів в атмосферне повітря;
- максимальні допустимі концентрації та «можливі рівні безпечного ефекту» для забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для заселених територій.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про відходи» (№ 187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних

наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 закону «Про відходи».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Здійснення комплексної оцінки території, в тому числі кумулятивного та інтегрованого впливу, альтернативні шляхи використання території, проведення моніторингових досліджень за станом атмосферним повітрям.

Оцінка території розглядалася в другому та третьому розділі, більш детальна оцінка буде проведена під час написання звіту з «Оцінки впливу на довкілля».

Антропогенним чинником змін в місті залишається високий рівень розвитку підприємств, діяльність яких призводить до значного забруднення довкілля.

Як відомо, одним з факторів навколишнього середовища, який в значній мірі впливає на її якість і здоров'я населення, є стан атмосферного повітря.

Кумулятивний та інтегрований вплив та моніторингові дослідження за станом атмосферним повітрям розглядаються в шостому розділі СЕО.

Розробка організаційно-технічних заходів спрямованих на ліквідацію аварійних ситуацій - розробляється на наступних стадіях проектування є невід'ємною частиною проектної документації.

Згідно Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Мінприроди України №296 від 10.08.2018 під час процедури СЕО рекомендується використовувати доступну інформацію, зокрема регіональні доповіді про стан довкілля, статистичні дані. При цьому передбачається можливість перенесення уточнюючих досліджень на більш низький рівень планування, а саме на етап оцінки впливу на довкілля

Зважаючи на характер ймовірних наслідків, до основних заходів запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування слід віднести ряд ресурсозберігаючих рішень щодо використання води, землі, електроенергії; дотримання норм технологічного регламенту; дотримання правил промислової та пожежної безпеки; розробку планів ліквідації можливих аварійних ситуацій, систем повідомлення про неї.

Проведення періодичного моніторингу відповідно: постанова Кабінету Міністрів України від 09.03.1999 № 343 «Про затвердження Порядку організації та проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»; постанова Кабінету Міністрів України від 20.07.1996 № 815 «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод»; постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.1993 № 661 «Про затвердження Положення про моніторинг земель»; постанова Кабінету Міністрів України від 26.02.2004 № 51 «Про затвердження Положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення».

**6. ОПИС НАСЛІДКІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ ДОКУМЕНТА
ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ
ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ,
ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.**

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Стратегії визначалися відповідно до контрольного переліку, наведеного в табл. 6.1.1

Таблиця 6.1.1

**Оцінка ймовірного впливу планової діяльності на довкілля відповідно до
контрольного переліку**

Чи може реалізація Стратегії спричинити:		Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Повітря					
1	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			X	+
2	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		X		+
3	Погіршення якості атмосферного повітря			X	+
4	Появу джерел неприємних запахів			X	
5	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			X	
Водні ресурси					
6	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)			X	
7	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			X	
8	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			X	+
9	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)			X	
10	Зміни напрямів швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			X	
11	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону		X		+
12	Забруднення підземних водоносних горизонтів			X	
13	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону			X	

14	Забруднення підземних водоносних горизонтів			X	
Відходи					
15	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів			X	+
16	Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки		X		+
17	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			X	
18	Утворення або накопичення радіоактивних відходів			X	
Земельні ресурси					
19	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару			X	
20	Будь-яке посилення впрової або водної ерозії ґрунтів			X	
21	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу			X	
22	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність пагогенної основи або зміни геологічної структури			X	
23	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			X	
Біорізноманіття					
24	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			X	+
25	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			X	
26	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому		X		
27	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			X	
28	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			X	
Населення та інфраструктура					
29	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі			X	
30	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему Зміни в структурі транспортних потоків		X		+
31	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень		X		
32	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			X	+

Екологічне управління та моніторинг					
33	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки			X	+
34	Погіршення екологічного моніторингу			X	+
35	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження			X	+
36	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			X	+
Інше					
37	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			X	
38	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			X	+

Проектні рішення проекту державного планування “Генеральний план та план зонування території м. Гребінка”, розроблено згідно з Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме: Статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов’язань: пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов’язковість дотримання:

- екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів; виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища;
- для життя і здоров’я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; проектне спрямування на збереження просторової та видової;
- різноманітності й цілісності природних об’єктів і комплексів; узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів;
- суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища в рамках проведення процедури СЕО;
 - забезпечення загальної доступності матеріалів, відповідно до вимог ЗУ «Про доступ до публічної інформації» шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на веб-сайті органу місцевого самоврядування, у тому числі у формі відкритих даних, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, у місцевих періодичних друкованих ЗМІ, у загальнодоступному місці приміщення органу місцевого самоврядування, що розкриває питання щодо гласності і демократизму при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан НПС, формування у населення екологічного світогляду; у звіті СЕО надання інформації щодо обґрунтованого нормування;
 - впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
 - факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку; поєднання заходів стимулювання та відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища; використання отриманих висновків моніторингу для корегування природоохоронних заходів, оптимізації природокористування, формування позитивного впливу на охорону довкілля.

Крім того, зобов’язаннями у сфері охорони довкілля є дотримання розмірів санітарно-захисних зон від об’єктів, які є джерелами викидів/скидів шкідливих речовин, підвищених рівнів шуму, вібрації, ультразвукових і електромагнітних полів, іонізуючих випромінювання; прибережено-захисних смуг водойм і водотоків.

Для запобігання негативному впливу на здоров'я населення проектних рішень “Генеральний план та план зонування території м. Гребінка” на наступних стадіях проектування законодавством України передбачена розробка відповідних документів екологічного спрямування, а саме:

1) СЕО для проектів детальних планів територій, в складі яких визначені об'єкти, що підлягають оцінці впливу на довкілля (у відповідності до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» та ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку», ДБН Б.1.1-14:2012);

2) Оцінка впливу на довкілля (у відповідності до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля»);

3) Оцінка впливів на навколишнє середовище (у відповідності до ДБН А.2.2-3-2014, ДБН А.2.2-1-2003).

Вплив на клімат. Стратегія не передбачає створення нових підприємств зі значними обсягами викидів. Ймовірно може відбутися збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел. Зменшенню викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел і покращенню якості повітря має сприяти встановлення пилогазоочисного обладнання.

Вплив на водні ресурси. В плановій діяльності не передбачається впливу на водні ресурси.

Вплив на геологічне середовище та ґрунти. Внаслідок реалізації планової діяльності не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Вплив на рослинний та тваринний світ (біорізноманіття). В плановій діяльності не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття. Натомість збереженню біорізноманіття має сприяти розвиток екомережі. Збереженню біорізноманіття також має сприяти реалізація завдання, спрямованого на досягнення оптимального співвідношення між природними, квазіприродними (сільськогосподарськими) та урбанізованими екосистемами

Вплив на природоохоронні території. Реалізація планової діяльності не призведе до негативного впливу на природоохоронні території.

Вплив на населення та інфраструктуру. Планова діяльність не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Також ймовірно будуть реалізовуватися проекти з будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень, які потребуватимуть проведення оцінки впливу на довкілля.

Екологічне управління, моніторинг. Планова діяльність не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Реалізація Стратегії має сприяти покращенню системи екологічного моніторингу.

При проведенні планової діяльності буде можливе під час здійснення моніторингу атмосферного повітря, а точніше узагальнених даних про склад та обсяги викидів забруднюючих речовин; оцінки рівня та ступеня небезпечності забруднення для довкілля та життєдіяльності населення; оцінки складу та обсягів викидів забруднюючих речовин.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація планової діяльності призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною. Більш детальна оцінка кумулятивного впливу буде проведена під час написання звіту з «Оцінки впливу на довкілля».

Таким чином можна зробити висновок, що рівень захворюваності населення хворобами, які можуть мати відношення до забруднення атмосферного повітря, шуму є порівняно невисоким.

При провадженні планованої діяльності відсутній коротко-, середньо- та

довгостроковий вплив на геологічне середовище, ґрунти, клімат, рослинний та тваринний світ, природоохоронні території. Вплив буде здійснюватися лише на атмосферне повітря та водне середовище, але при дотриманні природоохоронного законодавства він буде незначний і не вплине на здоров'я населення.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

На основі аналізу виконаного в СЕО, з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, запропоновано низку заходів для пом'якшення потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що впливають з реалізації містобудівної документації.

Реалізація даного проекту потребує виконання заходів, визначених в містобудівній документації: розвитку інженерної та транспортної інфраструктури; заходів із інженерної підготовки та захисту території; розвитку соціальної сфери; охорони навколишнього природного середовища, виконання яких є невід'ємною складовою створення сприятливого в екологічному відношенні середовища проживання. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію Законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, рішень місцевого самоуправління.

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно- епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

По забезпеченню нормативного стану навколишнього середовища та його безпеки передбачений комплекс заходів:

- **ресурсозберігаючі заходи** - спрямовані на використання екологічно-безпечних ресурсозберігаючих технологій та раціональне використання земельних ресурсів;
- **захисні заходи**, що передбачають озеленення території; роздільне зберігання відходів в спеціально облаштованих місцях; своєчасна передача виробничих відходів спеціалізованим підприємствам на утилізацію та розміщення; контроль стану транспорту; облаштування твердого дорожнього покриття під проїздами та проходами.
- **компенсаційні заходи**. До категорії компенсаційних заходів відносяться збори за забруднення атмосферного повітря, розміщення відходів, що сплачуються згідно діючого законодавства. Екологічним законодавством України передбачені принципи охорони навколишнього середовища і раціонального використання природних ресурсів.

Згідно Конституції України і Закону «Про охорону навколишнього природного середовища» природокористувач зобов'язаний вживати необхідні заходи по охороні довкілля, здійснювати природоохоронні заходи, відшкодовувати збиток, заподіяний виконуваною діяльністю і екологічними правопорушеннями, а також вносити платню за користування природними ресурсами і забруднення навколишнього природного середовища.

- **охоронні заходи**. До охоронних заходів відноситься моніторинг навколишнього середовища і включає виявлення аварійних викидів; вчасне планування ремонтних та відновлювальних робіт по обладнанню; моніторинг джерел забруднення атмосфери.

Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення виконується відповідно до наказу Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 20.11.2009 р. № 524 «Про затвердження Зміни № 1 до ДБН А.2.2-1-2003» та методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря», затверджених наказом МОЗ України № 184 від 13.04.2007 р.

Розрахунок ризиків впливу планованої діяльності на здоров'я населення буде проведено в оцінці впливу на довкілля.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Сценарії розвитку – один із методів прогнозування, окремий розділ стратегічного управління, що посідає проміжну позицію між експертними методами оцінювання та методами математичного моделювання.

Традиційно розглядають три головних сценарії розвитку:

1) оптимістичний: демонструє позитивну динаміку, яка буде можлива за умови успішної реалізації Стратегії, докладання зусиль «з середини системи» або через вдалий збіг обставин і підтримку сильних сторін регіону зовнішніми можливостями;

2) реалістичний: усе в зовнішньому оточенні «йде, як сьогодні», зовнішні можливості та загрози, що виникають, взаємно компенсуються;

3) песимістичний: більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем «спрацюють» і ці ризики настануть з високою імовірністю, значно погіршать існуючу ситуацію незважаючи на зусилля з упровадження Стратегії.

Базуючись на демографічних тенденціях, аналізі соціально-економічної ситуації в місті, а також прогнозах макроекономічних впливів, можна припустити, що найбільш імовірним є «реалістичний» сценарій розвитку. Однак завдяки злагодженим зусиллям усіх заінтересованих сторін, у першу чергу – органів влади різних рівнів, можна створити умови для наближення сценарію розвитку до оптимістичного. Структурований виклад логіки докладання таких зусиль знайшов своє відображення у стратегічних та операційних цілях розвитку міста Гребінка, що забезпечить розвиток регіону за оптимістичним сценарієм

Оптимістичний сценарій розвитку міста Гребінка демонструє позитивну динаміку, що буде можлива або за умови успішної реалізації Стратегії розвитку шляхом повноцінного використання наявного потенціалу, підтримки сильних сторін міста внутрішніми й зовнішніми можливостями або через вдалий збіг обставин. Одним із пріоритетів розвитку регіону стане розвиток людських ресурсів, створення нових високотехнологічних наукомістких та інноваційних підприємств як в промисловому, так і в аграрному секторах.

З урахуванням потужної ресурсної бази, сприятливих кліматичних умов та великої кількості продуктивних сільськогосподарських земель місто займає домінуючу позицію щодо розвитку пріоритетного для підприємств аграрного сектору напряму – органічного виробництва. Продукція підприємств органічного сектору міста має потенційні та реальні можливості для задоволення зростаючої суспільної потреби на екологічно безпечний продукт.

Проведення активної просвітницької роботи, запровадження механізму стимулювання заходів з енергозбереження, створення необхідних умов для розвитку

підприємств житлово-комунального господарства, що активно впроваджують енергоефективні технології, а також модернізація існуючих потужностей, впровадження новітніх технологій із застосуванням альтернативної енергетики й забезпечення переходу на 100% відновлювальні джерела енергії сприяє підвищенню енергоефективності й скороченню енергоспоживання в усіх секторах економіки міста.

Реалістичний сценарій розвитку міста Гребінка передбачає запобігання погіршенню та утримання темпів поступового зростання основних соціально-економічних показників міста за відносно стабільних макроекономічних умов.

В межах розбудови міста високої якості життя, комфортних умов та добробуту пріоритетними є завдання щодо розвитку системи надання якісних медичних послуг для забезпечення психологічного, фізичного, психічного та соціального здоров'я людини, в т.ч. у напрямку реабілітації. Головні перешкоди у цьому напрямі – це недостатність фінансування та відсутність якісної промоції продукту – оздоровчого туризму на території міста.

Нагальними до вирішення питаннями у регіоні є проблеми у сфері екології. Місто Гребінка має високий рівень екологічного навантаження, відбувається деградація земель, потерпає від недостатнього розвитку системи поводження з твердими побутовими відходами. У цьому напрямі має бути здійснене впровадження заходів щодо управління якістю природних ресурсів, в т.ч. збереження та відновлення екосистем, застосування нових пріоритетів ведення лісництва, створення екологічного каркасу. Складність вирішення екологічних проблем пов'язана із масштабністю фінансування належно організованих ефективних заходів у цій сфері. На певному відрізку часу господарство ще зможе розвиватися інерційно за екологічної ситуації, що склалася. Втім, прогресивного розвитку ні в економічному, ні в соціальному вимірі без зрушень у напрямі вирішення екологічних проблем регіон досягти не зможе. Зокрема, потребує підвищення рівень екологічної свідомості населення.

Отже, реалістичний сценарій розвитку міста передбачає збалансованість у здійсненні економічних, соціальних та екологічних інвестицій на підтримку реального сектору, формування здорового суспільства, вдосконалення соціального захисту населення, осучаснення освітнього простору, підвищення якості життя, комфортних умов та добробуту в місті.

Песимістичний сценарій розвитку міста Гребінка в своїй основі має припущення щодо інтенсивного вичерпання наявних сильних сторін міста враховуючи лише часткову реалізацію потенційних можливостей стійкого розвитку та підвищення ступеня впливу загроз стратегічного характеру, прояв яких посиляться. За заданих умов слабкі сторони розвитку регіону виявляються надзвичайно вразливими до дії внутрішніх та зовнішніх чинників.

Стан навколишнього природного середовища в місті залишається відносно стабільним і в порівнянні з більшістю інших районів області доволі прийнятним. Головними обмеженнями можуть стати відсутність належної системи реагування на надзвичайні ситуації, незадовільний стан захисних споруд, недостатньо розвинена система поводження з твердими побутовими відходами, рівень екологічної свідомості населення. Означені фактори сприятимуть погіршенню екологічної ситуації в місті та досягненню операційної цілі щодо реалізації ефективної екологічної політики для забезпечення сталого розвитку території.

Реалізація песимістичного сценарію ілюструє значне загострення соціально-політичних, фінансово-економічних, комунальних проблем перешкоджаючих набуттю високої якості життя, комфортних умов та добробуту регіону, побудові збалансованої інноваційної креативної економіки міста, реалізації ефективного управління, збалансованого просторового розвитку та рівних можливостей. Стратегічними

пріоритетами виступає зміцнення сильних сторін, підтримка слабких за умов диверсифікації ризиків та загроз. Стратегічний вибір песимістичного сценарію оцінюється як мало вірогідний.

Під час підготовки Звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього природного середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище проектних рішень генерального плану, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проекту генерального плану є його відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері містобудування та охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки:

1) аналіз проекту містобудівної документації щодо існуючої екологічної ситуації, а саме:

- здійснено аналіз на регіональному та місцевому рівнях природних умов території населеного пункту в проектних межах, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища;

- розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного середовища;

- оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;

- проаналізовано склад ґрунтів, рівні залягання підземних вод, особливості гідрогеологічних умов території населеного пункту за результатами наявної і доступної інформації;

2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;

3) розглянуто способи ліквідації наслідків;

4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення запланованої діяльності;

5) отриманні зауваження і пропозиції до проекту генерального плану;

6) проведено громадське обговорення у процесі розробки проекту генерального плану.

В ході проведення СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та сталого розвитку населеного пункту та підвищення якості життя населення.

Отже, на основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку даної території прийнято варіант, що в більшій мірі відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні та в більшій мірі сприяє досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні середовища, його благоустрою, та підвищують комфортність проживання населення.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

СЕО не завершується прийняттям рішення про затвердження Стратегії в рамках проекту генерального плану та плану зонування території. Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Стратегії, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля. Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію Стратегії;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що Стратегія виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів. Система запропонованих в Стратегії індикаторів включає екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення (див. табл. 9.1)

Таблиця 9.1

Екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення, запропоновані в Стратегії

Операційна ціль	Індикатори
Здорове населення міста з максимальною тривалістю активного періоду життя	- показники народжуваності та смертності; - показники смертності від хвороб системи кровообігу – артеріальної гіпертензії, ішемічної хвороби серця та цереброваскулярних хвороб; - захворюваність на соціально-значущі хвороби; - кількість фізкультурно-спортивних залів та спортивних майданчиків; - рівень охоплення громадян фізкультурно-оздоровчою та спортивно-масовою роботою; - кількість людей, в т.ч. дітей, охоплених різноманітними організаційними формами відпочинку та оздоровлення.
Раціональне та екобезпечне господарювання	- площа земель природно-заповідного фонду; - викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел; - місцеві програми та плани, щодо яких проведено СЕО; - протяжність збудованих/реконструйованих водопровідних мереж; - скиди забруднених стічних вод у водні об'єкти; - кількість побудованих, реконструйованих свердловин/станцій доочистки питної води; - відсоток охоплення населення міста послугою з вивезення ТПВ; - кількість об'єктів на території міста з використанням альтернативної енергетики; - кількість термомодернізованих будівель
Збереження та відтворення якості довкілля	- кількість екологічних навчальних курсів у програмах шкільних та вищих навчальних закладів; - кількість просвітницьких заходів, телевізійних передач та

	публікацій у засобах масової інформації з питань охорони навколишнього природного середовища та стану довкілля; - частка екологічної інформації у засобах масової інформації; - динаміка стану навколишнього природного середовища. - кількість видів рослин і тварин на території району, що підлягають охороні; - площа рекультивованих та відновлених земель; - відсоток розораності ґрунтів; - вміст забруднюючих речовин у ґрунті; - площа земель сільськогосподарського призначення; - співвідношення площ природних та антропогенно змінених ландшафтів.
--	---

З метою врахування індикаторів, зазначених в національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна», кількість екологічних індикаторів доцільно розширити (табл. 9.2).

Таблиця 9.2

Додаткові екологічні індикатори

Операційна ціль	Індикатори
Інноваційний та науковий розвиток економіки міста на основі смарт-спеціалізації	Частка сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом у загальній площі сільськогосподарських угідь, % Площа земель органічного виробництва, тис. га
Інфраструктурний розвиток територій та пріоритетна увага сільській місцевості	Частка сільського населення, яке має доступ до централізованого водопостачання, % Частка сільського населення, яке має доступ до покращених умов санітарії, % Частка електротранспорту у внутрішньому сполученні, %
Раціональне та екобезпечне господарювання	Обсяг викидів парникових газів, % до рівня 1990 р. Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, % Частка спалених та утилізованих відходів у загальному обсязі утворених відходів, % Частка енергії, виробленої з відновлювальних джерел, у загальному кінцевому споживанні енергії, %
Збереження та відтворення якості довкілля	Частка площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду у загальній території міста, % Запаси деревини в лісах, млн куб. м Частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території міста, %

Таблиця 9.3

План моніторингу за станом навколишнього середовища

Об'єкт моніторингу	Параметр, що підлягає моніторингу	Періодичність	Хто проводить моніторинг	Індикатори результативності
1	2	3	4	5
Повітря	Якість атмосферного повітря в межах санітарно захисної зони	1 раз на рік	Атестована лабораторія відповідно до укладеного договору	Відповідність встановленим гранично допустимим концентраціям хімічних речовин

				ДСП 201-97
	Лабораторно-інструментальний контроль викидів від стаціонарних організованих джерел викидів	1 раз на рік	Атестована лабораторія відповідно до укладеного договору	Відповідність умовам Дозволу на викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів та вимогам КНД 211.2.3.063 - 98 Відбір проб промислових викидів
	Вміст забруднюючих речовин в вихлопних газах автотранспортних засобів	1 раз на рік	Станції технічного обслуговування, яка відповідно атестована	Відповідність: статті 9,10, 17 ЗУ Про охорону атмосферного повітря № 2707-ХП; ЗУ 3353-12 від 28.04.2017 ДСТУ 4276:2004 та ДСТУ 4277:2004
Ґрунт	В межах санітарно захисної зони	Щоразу за потребою	Атестована лабораторія відповідно до укладеного договору	Відповідність встановленим гранично допустимим концентраціям хімічних і біологічних речовин
Відходи	Місця тимчасового зберігання відходів	Не рідше 1 разу на 2 дні	Керівник відповідного підрозділу або інша відповідальна особа призначена наказом директора підприємства	Умови зберігання відходів мають відповідати вимогам ДСанПіН 2.2.7.029-99
		1 раз на 2 тижні	Відповідальна особа призначена наказом директора підприємства	
		Відповідно до плану перевірок / позапланово	Представники Держпродспоживслужби, Державної екологічної інспекції, представники органів місцевого самоврядування та місцевих громадських організацій	
Шум	На межі санітарно захисної зони	Щоразу за потребою	Атестована лабораторія відповідно до укладеного договору	Відповідність нормативам, що зазначені в Наказі № 173 МОЗ України від 19.09.1996 р.
Соціальне середовище	Населення	Щоразу за потребою	Спеціаліст зі зв'язків з громадськістю	Позитивний настрій заці-

				кавлених сторін на продовження співпраці
	Громадські організації	Щоразу за потребою	Спеціаліст зі зв'язків з громадськістю	Позитивний настрій зацікавлених сторін на продовження співпраці
	ЗМІ	Щоразу за потребою	Спеціаліст зі зв'язків з громадськістю	Нейтральні або позитивні публікації у ЗМІ
	Інші зацікавлені сторони	Щоразу за потребою	Спеціаліст зі зв'язків з громадськістю	Співпраця із зацікавленими сторонами

Здійснення моніторингу виконання проекту генерального плану на довкілля, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дасть можливість своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Враховуючи місце розташування населеного пункту та прогнозований екологічний стан, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень генерального плану та плану зонування території для довкілля та здоров'я населення на суміжні транскордонні території не очікуються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки проекту Генеральний план та план зонування території міста Гребінка, було окреслено першочергову пріоритетність утвердження екологічної безпеки та захисту навколишнього природного середовища, що у свою чергу слугують гарантими високого рівня безпеки населення, покращення стану здоров'я мешканців та екологічної ситуації населеного пункту.

Проектом документу державного планування враховані наявні проблеми міста і запропонована найбільш екологічно доцільна та економічно вигідна його територіальна організація та подальший сталий розвиток.

Основними екологічними проблемами міста є забруднення атмосферного повітря викидами промислових підприємств та автотранспорту; забруднення підземних водоносних горизонтів; проблема поводження з промисловими відходами I-III класів небезпеки, проблеми охорони, використання та відтворення дикої фауни і флори.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля міста визначаються законами України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про відходи», «Про інвестиційну діяльність», Водним кодексом України, Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

Реалізація Стратегії не повинна призвести до появи нових негативних наслідків для

довкілля, якщо під час її реалізації будуть належним чином враховані природоохоронні вимоги. Ймовірно можуть відбутися:

- збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел внаслідок розвитку транспорту;
- продовження тенденції зростання кількості накопичених відходів;
- зміни у структурі транспортних потоків.

Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Реалізація багатьох операційних цілей Стратегії має призвести до покращення екологічної ситуації в місті. Стратегія не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення міста.

Під час проведення аналізу ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії було виявлено ряд операційних цілей, завдання яких потребують серйозної уваги під час їх реалізації, щоб не припустити негативного впливу на довкілля, або які доцільно скоригувати для того, щоб посилити позитивні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Стратегії. Для запобігання, зменшення та пом'якшення ймовірних негативних наслідків виконання Стратегії запропоновано ряд заходів.

Базуючись на демографічних тенденціях, аналізі соціально-економічної ситуації в місті, а також прогнозах макроекономічних впливів, можна припустити, що найбільш імовірним є «реалістичний» сценарій розвитку. Однак завдяки злагодженим зусиллям усіх заінтересованих сторін, у першу чергу – органів влади різних рівнів, можна створити умови для наближення сценарію розвитку до оптимістичного. Стратегічний вибір песимістичного сценарію оцінюється як мало вірогідний.

Моніторинг екологічних індикаторів ефективності впровадження Стратегії є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме Стратегія. Система запропонованих в Стратегії індикаторів включає екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення. Кількість екологічних індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані.

12. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку».
2. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування;
3. Марушевський Г.Б. Стратегічна екологічна оцінка: методичний посібник./ Г.Б.Марушевський. -К: Проект РЕОП, 2015.-95с.
4. Протокол про с стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті.
- 5.Хотулева М.В.Стратегическая экологическа оценка для развития регионального и муниципального планирования: пособие для практиков/ М.В.Хотулева, Е.В.Пивцакова, В.Н.Виниченко и др.). - М.:Эколайн, 2006. - 61с.
6. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області за 2019рік;
7. Екологічний паспорт Полтавської області 2019рік.